

Izhaja vsak petek dopoldne. Izdaja konsorcij Malega lista. Naslov: Mali list, Trieste, casella centro 87. — Urad: via Imbriani 9-III.

Odgovorni urednik: dr. L. BERCE.

POSAMEZNA ŠTEV. 30 STOTINK.
NAROČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L., četrt leta 3 L. - IZVEN ITALIJE celo leto 24 L., pol leta 12 L., četrt leta 6 L.

MALI LIST

POSTE ITALIANE
C. C. con la Posta

TEDNIK ZA NOVICE IN POUK.

ANNA SOV IN OBJAV
v 1 stolpcu 4 L.
v 2 stolpcu 2 L.
v 3 stolpcu 1 L.
v 4 stolpcu 50% popusta, pri 10 kratni objavi 25% popusta, pri 25 kratni objavi (pol leta) 40% popusta, pri 52 kratni objavi (celo leto) 50% popusta.
MALI OGLASI: 30 stotink vsaka beseda v navadnem tisku; mastno 40 stotink beseda; z VELIKIMI ČRKAMI 50 st. beseda. Pri stalnem oglaševanju primeren popust.

Mali koledar.

Petek, 3. februarja: Blaž; Oskar. — Sobota, 4.: Andrej Korsini. — Nedelja, 5.: 1. predpepelna; Agata. — Ponedeljek, 6.: Amand; Doroteja; Tit. — Torek, 7.: Romuald; Rihard. — Sreda, 8.: Emilijan. — Četrtek, 9.: Ciril Aleksandrijski; Apolonija. — Petek, 10.: Šholastika; Viljem. — Sobota, 11.: Lurška M. B.; Viktorija.

MALE NOVICE.

Naši poslanci v Rimu.

Državni podtajnik v ministrskem predsedništvu, Giunta, je po Mussolinijevem ukazu sprejel v avdijenci naša dva poslance Besednjaka in Vilfana. Razgovarjal se je z njima poldrugo uro o razmerah v naši deželi.

Znižajte občinske davke!

«Informatore della Stampa» poroča, da je notranji minister Mussolini razposlal vsem prefektom kraljevine okrožnico, v kateri jih opozarja na potrebo, da občine znižajo davek na živino ter ga prilagodijo novi, dvignjeni vrednosti lire.

Boj proti pohujševanju.

Vlada v Rimu je izdala nova navodila prefektom, naj strogo izvajajo zakone, kateri prepovedujejo javno pohujševanje potom izlaganja nesramnih tiskovin ali slik. Prefektore morajo dati tozadevne naredbe organom javne varnosti. Istočasno so izšla iz osrednje vlade v Rimu navodila za pobijanje kletvinske razvade. V Trstu bodo imele oblastnije dovolj snovi in prilike za nastop in želimo, da bi energično zasukale metlo.

Kolonizacija.

V bližini Merana v Južnih Tirolah je «Opera Nazionale Combattenti» kupila neko veleposelstvo. Naredili so 11 posestev, katera so izročili bivšim bojevnikom z Beneškega.

Predelana imena.

Prefektura v Trstu je ugodila zopet nekaterim prošnjikom za premembo priimka. Antončič (Antonsich) bo Antonini, Arbanasič Arbanassi, Balisch Ballis, Basič (Bassich) Bassi, Batič Batti, Bizjak (Bisiach) Bisiani, Bradičič Bradicci, Brajkovič Braico, Bulajčič Bullani, Burič Burri, Burulič Borelli, Caharija Zaccaria, Dierlmajer Dimario, Domančič Domani, Ficko Fisco, Fuchs Volpi, Grgič (Gergich) Gregori, Jerman (German) Germano, Godnič Godini, Graberg Monti, Helmich Elmi, Hildwein Ilvani, Hočevar Coceani, Jerovšek (po nemško pisan Jerovschek) Lerossi, Intihar Inticari, Ivančič Degiovanni, Kahn Calini, Kervišar Chervisari, Kleinhans Gianpiccolo, Klinc Colini, Knez Duca, Koch Cocci, Kocjan Cozziani, Kolb Colbi, Kolibal Coliba, Lovrovič Lorini, Lušič (Lussich) Lussi, Mrljak Milazzi, Mohr Moro, Natlačen Natali, Pahor Pacco, Pamič Pimici, Pehersdorfer Villa nera, Perak Peratti, Pfenghansl Feganzelli, Probst Prevosti, Pracek Tacì, Redovnikovič Redoni, Reppič Reppi, Retzbach Rivì, Rus Russo, Žiberna (nemško pisan Schiberna) Siberina, Schott Scotti, Sedmak Semani, Senjanovič Segnani, Simšič Semini, Slavčič Sauli, Slejko Secoli, Štibel Stibelli, Tomažinič Tomasini, Varivodič Varini, Wald Bosco.

Slaba vzgoja.

V Sinju sta dva gimnazijca, stara 16 in 17 let, sinova uglednih starišev, vlomila v frančiškansko cerkev. Frančiškani so ju zalotili, ko sta jemala denar iz cerkvenih pušic. Seboj sta imela vitrihe in en samokres. Pri zaslišanju pri orožnikih sta mlada vlomilca priznala svoje dejanje.

Kaj in kako dela Mussolini.

Neki pariški časnikar je skušal pozvedeti, kako Mussolini živi in kako dela. Te vrstice prinašajo, kar je pariški časnikar ugotovil. Časnikar pravi, da tiči skrivnost Mussolinijeve delavnosti v pridnosti in velikem redu.

Njegov dnevni red.

Minister vstane vsak dan ob osmi uri. Ob devetih že sedi v ministrski palači. Tam ostane do ene in pol ali do dveh. V tem času sprejema ministre, uradnike vseh ministrstev, tuje in domače diplomate, časnikarje z vseh krajev sveta, odposlanstva iz vse države, prefekte, voditelje fašizma, zastopnike industrije, trgovstva itd. V teh 4 ali 5 urah sprejema Mussolini poprečno 50 oseb na dan.

Časnikarski uradnik.

Vsak dan ob devetih pride voditelj časnikarskega urada, ki prebira vse italijanske in glavne tujezemske časnike. Tak voditelj ima navadno nalogo, da vladnemu načelniku poroča, kaj pišejo časniki v državi in zunaj o domači in o drugih državah, drugič pa dobi voditelj navodila, kako naj se obnaša v posameznih prašanjih domači tisk. Mussoliniju ni treba nič poročati. Kajti on je prebral že vse liste, še ko je bil v postelji in med kavo. On le daje navodila. In kako natančno prečita časnike. Nič važnejšega ne izpusti.

Počasi z nožem!

Na Ogrskem so našli v poštnem vagonu ubitega poštnega uslužbenca Hubesa. Imel je 25 ran od sekire. Po današnjem običaju so ga v bolnišnici v Sibinju hoteli secirati (raztelesiti). Ravno se je zdravnik lotil, da zareže, ko se doždevni mrlič zganje. Preneso ga v bolniško sobo, kjer se še celo zave. Tako je Hubes še povedal ime napadalca, nekoga Oltija, katerega so prijeli in je vpričo svoje žrtve priznal svoj zločin. Za Hubesa pa ni nade, da bi ozdravel.

D'Annunzio in škof Šajn.

V četrtek, dne 26. t. m. je stopil z vlaka na postaji Desenzano ob lepem Gardskem jezeru reški škof mons. Šajn. Bil je slovesno sprejet. Drugi dan je škof bral mašo zadušnico po d'Annunzijevi materi v vasi Salò blizu d'Annunzijeve vile Vittoriale. Maši so prisostvovali tudi trije reški legijonarji, ki so prišli na Reko peš iz Napolja. Po poti iz Napolja so nabirali podpise vseh oblastnikov v tri albume; eden je namenjen d'Annunziju, drugi ministrskemu predsedniku Mussoliniju in tretji napoljskemu podeštatu. Na Reki so trije legijonarji napolnili tri posode z vodo in peskom iz pristanišča Baroša, ki po pogodbi med Italijo in Jugoslavijo pripada Jugoslaviji; te polne posode so poklonili d'Annunziju v znak hvalečnosti, ker jih je zmagovalno vodil ob zavzetju Reke. D'Annunziju se je poklonil tudi škof Šajn. Ko je d'Annunzio ugledal škofa, mu je navdušeno pohitel naproti, ga objel in poljubil. Oba sta bila globoko ganjena. Časopisi propovedujejo, da je d'Annunzio povedal škofu, da se bo pobrigal za zgradbo posebne cerkve na Reki, v kateri bodo pokopani prostovoljci, ki so padli pri naskoku Reke. V odboru za zgradbo te cerkve je tudi škof mons. Šajn. — D'Annunzio se je posebno proslavil med vojno s svojim poletom na Dunaj; l. 1921. je zavzel Reko. Še nedavno ga je papežev list «Osservatore Romano» obsodil, ker so njegovi spisi nasprotni krščanski spodobnosti; ta list je imenoval d'Annunzija pogana do mozga.

Med razgovori.

Medtem ko stranke sprejema, tudi akte rešuje. Ti si v avdijenci, govoriš z njim, pa vstopi kak ministrski uradnik, predloži načelniku kak spis, Mussolini pa te poslušaja in rešuje akt.

Ob dveh se odpelje domov, pokosi in ob treh je že spet v vladni palači, kjer nadaljuje svoje delo, ki se ne konča pred deveto uro ko ima večerjo.

Zabave.

Kako pa se odpočije, kar je za zdravje njuno potrebno? Mussolini je po naravi zdrav človek, kajti sicer bi ga ogromno delo že davno zmlelo. Vsako jutro se okopa, vsak dan napravi sprehod: ali s hčerko Edo jahaje na konju, ali pa s tem, da sam osebno avtomobil šofira.

Mussolini skoro nič ne kadi, ne pije opojnih pijač.

Mussolini dobiva poprečno 100 pisem na dan. Res je, da ima tajnike, ki mu pišejo, toda vsako pismo reši le osebno, nič ne sme mimo ali preko njega. Dočim se drugi vladni načelniki zanašajo na druge ministre za dotično stroko, Mussolini vodi sedem ministrstev, vse drži v glavi, tudi najbolj drobne stvari.

Nobena zadeva, ki ima količkaj važnosti, se ne reši brez njega. Toliko dela zmore le človek, ki ima trdno zdravje, velik talent, izreden spomin in nenavadno delavnost.

Prino Tomislav.

Novorojenega princa Andreja v Belgradu so krstili za Tomislava. (Tomislav se je imenoval prvi hrvaški kralj pred 1000 leti). Za krstnega botra, mu je bil angleški kralj Jurij, zastopan od poslanika Cunarda. Ob priliki veselega dogodka v kraljevi rodbini je bilo veliko število obsojencev pomiloščenih.

Kvarežugon.

Ameriški admiral Plunkett je v nekem govoru napovedoval, da bo prišlo do vojne med Ameriko in Anglijo in zato da se mora Amerika pripraviti s povečanjem bojnega brodograja. Kdor napoveduje prihodnje nesreče, je v jeziku pesnika Koseskega «kvare žugon». Admiral Plunkett bi bil te vrste prerok.

Preseljevanje narodov.

Romunska in bolgarska vlada se dogovarjata, da bi v Bolgariji živeči romunski državljani se naselili v romunski Dobrudži, prebivalci bolgarskega naroda v Dobrudži pa naj bi dobili domačije v Bolgariji.

Resnična civilizacija.

V Londonu so nekateri predlagali, naj se policaji oborože z revolverji. Predlog je bil odbit zato, ker se je bati, da bi potem tudi tatovi začeli uporabljati orožje. Angleški roparji običajno ne streljajo na policijo, ker vedo, da si z ubojem nakopljejo hujšo kazen; raje so prijeli in sojeni le za vlom in tatvino. Zato se s policisti zbornajo in kdor je močnejši, tisti užuga. Policisti udrihajo z gumijevko, ki pada po tatu kot volovska žila. Zakonodajstvo noče «strank» izpostaviti smrtni nevarnosti potom strelnega orožja.

Prokletstvo denarja.

Neka siromašna kuharica v Rimu, Rita Pezzolet, je stavila «umare» na Napoli, eno terno in eni činkvino, ter plačala 300 lir. Pogleda v časnik in res najde zadeto činkvino. Leti na financno, pa že ne more povrsti razložiti svoje zadeve, tudi financja ji ni mogla dopovedati, da bo v stvari pomota ali sleparija. Revica je znorela. Spravili so jo v norišnico. Razdejali so jo namišljeni milijoni.

MIHEC: Župančič je dobil odliko, ker zložil pesmi je veliko, Midva vsak teden pesmico zlozliva, odlike pa nobene ne dobiva.

JAKEC: Midva sva pesnika za šalo, in to je odliko le preganlo. Dovolj veselja v temu imava, če bralec se trenutno pozabava.

Tega ne beri!

Opozarjamo, da rok za plačilo naročnine poteka in bomo neplačnikom list nenadoma ustavili. Ne gre drugače, ker se moramo držati reda, če hočemo izhajati. Zato naj vsakdo nemudoma pošlje naročnino. Eno leto 10 L., pol leta 5 L., četrt leta 3 L.

Župančič odlikovan.

Slovenskega pesnika Otona Župančiča je ob njegovi pedesetletnici kralj Aleksander odlikoval z redom Belega orla V. razreda.

Gledališče zgorelo.

Gledališča rada gore, menda zato, ker ima velikokrat hudir v njih svojo zabavo. Od nedelje na ponedeljek 23. januarja ponoči je v Novem Sadu v Jugoslaviji pogorelo skoraj novo gledališče. Škode je 3-4 milijone dinarjev. Ostali so samo prazni zidovi. Ljudi ni bilo tisti čas notri, bilo je okoli treh zjutraj.

Zmešani otroci.

V Trstu so trije dečaki sklenili, da pojdejo v svet, da postanejo slavni kot Robinson ali drugi taki. Eden je star 13 let, drugi 12, tretji 10. Zaklatili v Bošket in živeli v puščavi dve noči in en dan. Postalni so lačni, dolgečas jim je bilo v gozdu in začelo se jim je obračati na jok. Storili so kot izgubljeni sin ter jo mahnili nazaj k staršem, ki so tačas vsi v skrbeh poizvedovali o ti ekspediciji.

Hudi nasledki tihotapstva.

Na otoku Iz, v Jugoslaviji, nedaleč od Zadra, se je pripetil dogodek, ki ga v tamkajšnjih krajih še ne pomnijo. Tihotapci so ob treh zjutraj prepeljali iz Zadra na Veliki Iz deset stotov sladkorja in nekaj tobaka. Finančni stražniki so zapazili tihotapce in en stražnik je prišel v čoln tihotapev, da bi zaplenil blago. En tihotapec pa je nanj sprožil samokres in stražnik je padel mrtev v morje. Ko je drugi finančni stražnik to videl, je takoj streljal na dotičnega tihotapca in ga smrtno zadel. Tihotapci se tega niso prestrašili, marveč je eden njih skočil na breg in ubil enega stražnika. Nočno streljanje je seveda povzročilo med prebivalstvom silno razburjenje. Neki mornar vojne mornarice je takoj, ko je slišal streljanje, hitel proti morju, da posreduje med tihotapci in finančnimi stražniki. Tihotapci so mislili, da je finančni stražnik, ustrelili so nanj in mornar se je mrtev zgrudil na tla. Ta mornar je bil v Izu zaročen z neko deklico. Ko je ta zvedela za nesrečo svojega zaročenca, je skočila z drugega nadstropja svojega stanovanja. Zlomila si je pri tem eno roko in eno nogo ter dobila težke notranje poškodbe. Zdravniki so izubili vsako upanje, da rešijo dekletu življenje. Tako je spopad končal s petimi človeškimi žrtvami in to radi desetih stotov sladkorja.

Trgovina z dekleti.

Čuden naslov! Mislil bo kdo, da je govor o trgovini s sužnji v Afriki. Kdo drugi bo dejal, da je to le taka beseda in prisodoba. Pa ni ne eno ne drugo. V modernem civiliziranem svetu obstoja prava in resnična trgovina z živimi ljudmi. Vzdrževalci trgovine z dekleti so nesramneži, ki hodijo v takozvane javne hiše delat nečisti greh za določeno denarno tarifo. Vzdrževalci te trgovine so brezverski zdravniki, kateri klientom nasvetujejo pot v javno hišo. Vzdrževalci te trgovine so vsi, kateri tajno ali javno zagovarjajo opravičenost takih zavodov. Vsi ti pripomorejo vsak v svojem območju, da se vzdrževanje tistih zavodov bogato izplačuje baburam-ravnateljicam in lastnikom. V Trstu n. pr. od ene javne hiše lastnik prejema od babure 50 lir dnevno hišne najemnine v zamazanem starem mestu.

Prostovoljno gre pač malo žensk v te vrste sužnost. Tudi ženska, ki ne spoznava šeste božje zapovedi, ne bo marala biti kot živina vsem podležem in slabicem na razpolago. Samo zaslužnjene osebe obstanejo notri. Še od teh je marsikatero grozno sram svojega položaja, a pomagati ji se težko.

Da ne bo našla nobenega izhoda iz hiše sramote, dobiti je treba osebo, ki ne pozna razmer, ki si ne bo vedela sveta in pomoči. Tujko. Tako je treba izvabiti z raznimi pretvezami in jo zapreti v kletko. Tu se začena prava trgovina z dekleti.

Kako delajo.

Pride fin mestni agent za razno blago, razkazuje vzorce, ponuja, se razgovarja in vohuni. Dekletom se klanja, jim daje lepe naslove, hvali njih lepoto in slednjič pove, da bi takale dobila dobro službo v mestu pri njegovem prijatelju ali stricu. Mlada dekleta verjamejo vsako lepo besedo. Ena ali druga gre z njim. Ko pride v mesto, rečejo, da je tista družina n. pr. odpotovala v daljno drugo mesto. Da ji naslov in dekle gre. Družine ne najde, ampak prijazno in «usmiljeno» osebo, ki ji ponudi začasno prenočišče in obeta, da ji pomore do službe. To začasno prenočišče je že navadno hiša nesramnosti. Dekleta je sram, da bi se v zemljo udrla, a kam naj se zateče? Denarja nima. Pisati domačim jo je sram. Vda se in ostane.

V Belgradu je bila enkrat ena tako pogumna, da je utekla, poiskala policijo in vse razodela. Policija ji je pomogla domov. A malo je tako srčnih.

„Dobra partija.“

Drug način agentov je ta: agent se seznanja z dekletom in jo zasnuje. Predstavlja se kot bogat posestnik ali trgovec ali inženir ali kdove kaj. Poroči se s pomočjo ponarejenih listin in odpelje mlado ženo v «svoj» kraj. Potem gresta na ženitovanjsko potovanje v daljno mesto; tam finega moža zmanjka, «nevesta» pa konča v hiši greha.

„Igralke in pevke.“

Največ jih nalove na te limanice. Gledališke igralke in pevke dobro zaslužijo, če postanejo slavne umetnice. Mlado

dekle je pa kaj kmalu prepričano, da ima nebeški glas in posebne talente. Agenti za javne hiše obetajo dobro mesto v taki in taki gledališki družbi. Dekle vsa polna velikih nad hiti na domeni kraj, od tam pa jo spravijo, kamov. A malo je tako srčnih.

Vse za denar.

Take in podobne načine imajo zvodniki, da dovajajo javnim hišam potrebni «material». Vse pa je čisto trgovinska spekulacija. Nad hudičem nečistosti je višji satan lakomnosti. Vse se mora «spraviti v denar», denar treba «vleči» iz občinstva na vse mogoče načine. Hudič nesramnosti razmetava denar v stotisočkah, satan gladovnosti ga pobira in zopet znaša na kup. Zavržena ženska v javni hiši je le sredstvo te vrste kapitalizma. Dobiva le stanovanje, hrano in obleko, da bi si pa denarno opomogla, o tem ni veliko govora. Opomore si babura ali rufijan. V Argentini priznal je tak «podjetnik», da je z eno javno hišo naredil v 14 mesecih 60 tisoč pezet profita (papirnati «pezoz» je 8 lir; po naše torej pol milijona lir v enem letu!!)

To je kraljestvo modernega materializma. Uživanje in razbrzdanost — denar in odrtija — sužnost in sramota!

Kaj pravi Družba narodov.

Eno dobro stvar je Družba narodov v Zenevi storila vendar. Postavila je komisijo, ki proučuje trgovino z dekleti in išče način, kako bi se to preprečilo. Ta komisija je poslala svoje poizvedovalce po svetu, da se prepričajo o resničnem stanju stvari. Njih poročilo so svetovni listi prinesli v izvlečkih pretekli mesec. Tako in podobno se glasi, kakor smo tukaj opisali. Pričakovati je, da izide tudi predlog za mednarodni dogovor o pobijanju takega suženjstva.

Podaljšanje pogodbe.

V sredo 25. januarja podpisala sta v Belgradu minister Marinković in italijanski poslanik Bodrero zapisnik, s katerim se podaljša rok za odpoved prijateljske pogodbe do 28. julija.

Uradni list fašistovske stranke «Foglio d'ordini» je ob ti priliki napisal sledeči članek: «Podaljšanje odpovednega roka prijateljske pogodbe z Jugoslavijo za šest mesecev dokazuje vnovič dobro voljo Italije in duh, ki jo preveva. Šest mesecev zadostuje, da se razčistijo in uredijo razmere med obema državama, če je enaka dobra volja pri Jugoslaviji.

Pretekla štiri leta so dokazala, da diplomatska pisma ostajajo mrtve črke, če se ob njih ne ustvari ozračje srčnega prijateljstva, ki mora prešiniti široke ljudske sloje. Takega ozračja manjkalo je popolnoma v Jugoslaviji. Časopisje bilo je enodušno sovražno proti Italiji. Italijanski narod, armada, fašistovska vladavina, fašistovski veljaki so bili predmet hudih žalitev, smešnega obrekovanja in bedastega natolčevanja. Vse jugoslovanske domoljubne svečanosti so dajale povod burnim izpadom proti italijanstvu in fašizmu. Tudi govori odgovornih politikov so često vsebovali hujskanje proti Italiji.

Vse priprave jugoslovanske vojske so obrnjene proti Italiji, a velike organizacije za propagando jugoslovanskega imperializma si kar javno prilasčajo vse italijanske dežele od Pole do Vidma. V nekaterih trenutkih je jugoslovansko lahožrstvo doseglo stopnjo pravega besnenja, tako n. pr. ob podpisu pogodbe s Francijo. V tem štiriletnem viharju slepega sovraštva je samo ena izjema: sprejem, ki ga je bil deležen v Zagrebu neki italijanski pisatelj.

Prijateljska pogodba torej ni popravila globokih, bistvenih nesoglasij med obema državama. Odgovornost za to ne pada na Italijo, ki je z nettunskimi dogovori dokazala, da hoče napraviti korak naprej v prijateljskih razmerah, a Belgrad ni v tem pogledu storil ničesar. Zdaj ima Jugoslavija šest mesecev časa, da preokrene svojo politiko napram Italiji, katera je velika država in more čakati ne da bi se bala prihodnosti.

Tako je pisal «Foglio d'Ordini».

Socialni vestnik.

Izdatki ruskega delavca. Petrograjska delavska zbornica je objavila zanimive podatke glede mesečnih izdatkov mladih samskih delavcev. Tozadevne pole so izpolnili delavci največjih livarn, predilnic in sličnih podjetij. Prišlo je čez 100.000 odgovorov. Iz njih je razvidno, da zapravi polovica delavske mladine v starosti od 15 do 20 let od 15 do 50

Kaj nam z dežele pišejo

KLANEC.

Malo čujete iz naše vasi, pa vendar se tudi pri nas zgodi marsikaj novega. Zato, g. urednik, priobčite te novice! Ze dve kravi so nam bile ukradene v kratkem času. Prva na Križadi druga pa pretekli teden v Petrinjah pri Sisetu. Bo pač treba bolje varovati hišo in dom. — Stiska je tudi tu huda, zaslužka nobenega, stroški vsak dan. Novi naš komisar nam je obljubil, da se bo delal vodovod v Prešnici in novo pokopališče v Podgorju.

Bog daj, da bi nam ta dela prinesla kaj denarja v obubožane hiše. — Zdrugo Vam moram pohvaliti. Če hočete, g. urednik, dobrega in cenenege mesa, pridite kar v našo zadrugo. G. Korošec iz Ocižle seka v zadrugi meso po 4.60 L. Vsem je pomagano, nam, ki živino prodajamo, ker nam zadruga boljše plača, pa tudi onim, ki ceneje kupujejo kot pri mesarjih herpeljskih. Naj se ta mesnica ohrani tudi za naprej.

PREM.

Zvedeli smo, da je v Kokri nad Kranjem 19. januarja umrl odnotni dolgoletni župnik. č. g. Anton Nemeč, ki je bil po rodu Premec. Pokojni je bil rojen namreč 24. maja 1845. l. na Premu pod šte. 64 pri Skofiču. Dosegel je visoko, čestitljivo starost, skoro 83 let. V mašnika je bil posvečen 31. julija 1871. Zlato mašo je obhajal leta 1921. Zajemljivo, da je bil pokojni vpisan kot šestošolec l. 1866. na pergamentno listino, ki so jo položili v temeljni kamen nove župne cerkve na Premu. Zajemljivo tudi, da je do svoje smrti vstrajal v svoji pastirski službi. Molimo zanj! N. v. m. p.!

26. januarja smo pospremili k večjemu počitku Frančiško Perenič s Prema 55. Bila je šele 21 let stara, tiha, delavna, verna, Bogu in ljudem ljuba. Jetika ji je

odstotkov zaslužka za pijačo (pivo in žganje). Delavci, ki manj pijejo, izdajo tem več za cigarete in sladkarije (zadnje so namenjene dekletom kot «pogostitev»). Ti izdatki znašajo najmanj 20 odstotkov. Mladina sploh ne hodi v gledališče in kino ter jako malo čita. Pri samskih delavcih v starosti nad 20 let požre pijača še več denarja. Pri dekletih je nekoliko drugače. Do 20 odstotkov zaslužka gre na dišave, mazila, kinč in slično. Zato kupuje 10 odstotkov deklet knjige, kar je nazaslišano pri moški mladini. Delavci zaslužijo na Ruskem veliko več kakor povprečni izobraženec.

Prisilno vorčevanje. Dr. Andrej Gosar, minister za socialno politiko v Jugoslaviji izdelal je načrt zakona, po katerem bodo mladi delavni do 35 leta podvrženi prisilnemu varčevanju. Zakon bo imel blagodejna gospodarske in npravstvene učinke, kajti znano je, kako so mladi in neizkušeni delavci obojega spola nagnjeni k zapravljanju in razvratnosti.

Združene države ameriške bodo najbrže znanprej še bolj omejele doseljivanje iz Evrope. Poslanec Blanton iz Tehasa je predlagal celo, naj se do l. 1935. sploh vse doseljivanje prepove in naj se spuščajo noter samo poljedelski sezonski delavci iz Mehike in Kanade, ki bi po končanih poljskih delih zopet šli vsakokrat nazaj. Poleg tega najstrožjega predloga so v razpravi predlogi o spremembi dopustnega števila doseljencev.

prikrajšala bridkostno življenje. V vzornem pogrebu so ji izkazali fantje zlasti pa dekleta svojo ljubav. Gospod naj ji bo milosten plačnik!

DIVAČA.

Kakor po nekaterih drugih vaseh, tako se vrši tudi pri nas večerna šola za italijanski jezik. Tečaj, ki je slabobiskani, se je pričel že meseca decembra in bo trajal do marca. Ob koncu bodo udeležniki dobili potrdilo, da so tak tečaj obiskovali.

Naši jesarji so začeli to zimo redčiti borovi gozd, ki stoji za vasjo. Kakor se sliši, se bodo vrzeli zasadike s hojami. Ker je gozd zelo obsežen, bo trajalo sekanje več let.

Nesreča nikoli ne počiva. To bridko resnico je pred kratkim izkusil naš domačin Fran Žiberna. Pri delu v gozdu si je zlomil nogo in mora ležati. Zelimo mu, da skoraj okreva.

Št. MIHAEL nad Šempasom.

Ponoči od 19. na 20. januarja so neznan zlikovec obiskali tukajšnega veleposelnika Ivana pl. Zucchiatiya. Odnegli so mu več svinjine, nekaj obleke in kolo. Škode je za kakih 4000 lir. — Čujemo, da so nadlegovali tudi g. Vinka Vodopivec, vikarja v Kronbergu, pa tam niso imeli sreče.

OPČINE.

V petek 21. januarja ponoči je začelo goretj v seniku Andreja Sosiča na št. 502. Ogenj se je naglo razširil na celo hišo. Ljudje so morali na vso naglico bežati. Vse postopje je zgorelo. Ognjegasci so prihiteli iz Trsta, a so le obvarovali sosednja postopja, da se ni ogenj razširil. Sosič imo škode okrog 15 tisoč. Bil je zavarovan.

PODLISTEK.

Gostačeva hči.

(Spisal T.)

Pri Lukanu se je Manici dobro godilo; srečna pa le ni bila, ker ni mogla pozabiti preteklih dni. Pasla je zopet živino tam gori za hribom v senožeti, ker je Lukanu pastirica nekaj obolela, dekel pa je imel že dosti. Ko je pred leti gonila toč čredo na pašo, prepevala je kakor gorska Vila, sedaj pa je jokala in tugovala dan za dnevom.

Dober teden po oni nevihti pase zopet živino tam gori za gozdom. Tik širne ledine, okrožene od zelenega bukova, vije se blatna vozara in nad njo se dviga strm breg. Tukaj sedi danes Manica, da z vzvišenega kraja pazi na pasovo se čredo. Prinesla je seboj molitveno knjigo, da bi iz nje zajemala utehe potrtemu

srecu. A kar ne more se utolažiti. Prečita nekaj vrstic, pa zopet prestane ter premišljuje, in debele solze ji jamejo znova vreti iz objokanih oči.

Nova bolelost muči danes njeno užaljeno dušo. V nedeljo je šla od prve maše proti domu. Na poti pa je srečala upravna oglu neke hiše, kjer se cesta zavije, Korenovega Jurija. Tako se ga je ustrašila, da je bila v hipu vsa bleda v lice in je povesila oči. Predno se je zavedela, bil je Jurij že daleč od nje. Nehoté se je ozrla, a ni ga videla več. Vsa zmedena je premišljevala celo pot do doma, kaj si je neki mislil Jurij, ko jo je srečal, a ona ni pozdravila. In še danes se ji podé po glavi iste misli, isti mučni dvomi; ne more se jih iznebiti. Časi meni, da je prav storila, ko je šla molčé mimo, a takoj se ji oglašja v srcu očitjanje, da ga je s tem užalila. O Juriju je doslej še vedno mislila, da ni tako hud in trd proti

njej, kakor so njegovi starši; in sedaj: «O kaj si more misliti o meni», govori pastirica sama s seboj, «ko ga niti-prijazno pozdravila nisem, kar je vselej tako ljubezljivo sprejel! Izvestno meni, da se srdim na-nj radi očeta in matere. In vendar sem jima takoj odpustila».

Pa zopet druga sumnja ji je rojila po vroči glavi: «Zakaj pa me ni Jurij naprej pozdravil? S tem bi bil pokazal, da se on ne jezi na-me. In šel je molčé mimo mene! Morda me je hotel pozdraviti, a ker sem gledala v tla, bežal je pred menoj, češ, tudi name je jezna... Oh, ti se motiš, saj ni res; jaz nisem jezna na-te!»

V silni bolesti vikne Manica na ves glas zadnje besede in plane kvišku kakor iz mučnih sanj.

«Hi-hi-hi! Kaj? Jaz se motim? Zakaj in v čem se motim?» zakliče po cesti idoč nekdo, ki ga Manica ni bila opazila.

«Čakaj no! Kdo pa si, ki praviš, da nisi jezna? Kdo neki bi se bal tvoje jezice, deklina? Meniš-li, da ta pot ni za vsakega, da smeš le ti tod mozgati in tvoje suhe krave? Pa kdo si vendar, ki tako kričiš, kakor bi bil ves svet tvoj; moram te poznati!» S temi besedami plane prilitikav, priletel mož po bregu navzgor proti kraju, od koder je zaslišal vsklik.

Manica se zgane, da ji pade knjiga iz rok. Hoče si obrisati solze in zakriti svojo bolelost. A v tem prisopiha možiček d. nje. Smeje se na vsa usta potegne ji roko z obraza in kriči: «Hi-hi-hi! Manica! gostačeva Manica? Hi-hi-hi, ti si tista, ki pravi, da se jaz motim? Kaj se zdi mladim glavam: jaz, da se motim! Pa sem že lažil po teh puščavah, ko si bila ti še v deveti deželi. Manica, veš! Hodil sem po tej poti tisočkrat ob vsaki uri, po noči in po dnevu, pa se nisem še nikoli zmotil, da bi zašel, tudi takrat ne,

Pepo brez doma.

Povest o cestnarjih.

To pot sm' šeu ke naprej pret Stedinem. Firbe me je gnou, kir pravjo, de je tam tako lušnu. Šev sem bel puočase, k suo me vse škuorni užilli. Prmaširam na vrh Repaç, al kukr že pravjo. Kukr sm' biu na vrhe, sm' prec zagludu ano mizuo jen nekej zreleh pr ni. «Joj zljude, ra nejm se na kunfine, deb bla že vahta jen kir se plačava fronk, če se kej nese?» taku sm se vstrašu. Prida an muož naprete pa ga prec prašem, čeb bla mrde tle grenca. «O ne, o ne», je djau, «le beže pres skrbi, neč se ne girajte, ste kumej u Stedinem». Jen je šeu po sojem opravke. «An malu bom pa še počakou», sm djau sam pr seb, «de bom vidu», kej ta miza jen te ledi tle pomenjo». Spet pride pa mimo unih ana žinska jen nej mogla drgače, de jeh je prou s firbea prašela: «Je za vuolo buožjo, kej delaste pa vi druge tle na cisti?» Prec se uglasejo vsi nahmali: «Uoheet buo pršla zdej. Buu dau ženem za vinu. Nej da, sej je buogati!»

Ku ne be jeh zdej t'd jes slišu, zakej je tu tle, ne be mogu dougo zgrüntat; be že šou naprej, taku bom pa vselih še počaku, de bom vidu, kako se steče ta caramonije». Uondr ne blu treba dougo čakati, se je že zaslšala grmuonika jen tud us je prec puol pršu, taku de je še mene lešt prjela, da sm prou s kuražuo zavrisku, glih tuk de nism pou uznak; klebuk sm kumej še pubrau, k me je pou z glave. De neb me zamirkale z uza, sm se pa umeknu zad bel za an gričk u ano pajšto, kir šijo pridni ledje češpe jen hrūške, kadr jem Bub kej da.

Kar naankrt so se ustople cestnarji abtaht. Anga sm slišu, je taku na srce govuru svaom, kadr so ble du neh. Govuru je t'd ženni — pa še narbel — jen nevesti. Vošu jem je srečuo. Tud' peli suo jen v pesmi srečuo vošili — dva dni prej suo pa givurli de me bojo usnike vzeli s kules, kadr buo vozu balo. — Zdej sm pa vidu, k' jem je ženem nekej dau. Sam sabuo sm pol reku, de tu suo kašni kut fronke pobirajo, kadr gre pu te ceste v vas, kukr ana carina.

Uoheet se je utpelala naprej. Cestnarji suo bli pa vse jez sebe jen neč več taku ponižn kukr prej. «Fejst smo nardile! pedeset lir nam je dau! Vina gor! prec plačemo!» Prou zdej sm spoznau, de tu je vse druga menira, de suo pršli čakati samu tuo uoheet, de jem bo ženem kej uofrau za pejaču. Prou prdušu sm se, de z uzam skore ne be se upou pridt, de b mogu še jest takim tičem kašne fronke dajat. Tle je glih kukr u Trste, kadr sm pelu ke duol teluoh jen vse sorte.

Šev sm skuz vas ke guor prot Strmce. Tam je bla pa postavljena ana kaluna. Tam guor sm prašou, kej tu pumeni. Nu pa sm že skuorej sam vedu, sej je t'd pr nas taka navada. Pa je rekla, de suo pustavi same fest fantje. Pole sm pa jest sam reku: Sej delu že sama kaže, de suo mogli bet ane druge ferme ledi tle, de ti ne nuosjo miz po cestah. Jen kar sm zvedu, so jeh t'd ledi bolj pohvalli te, kukr suo postaule taku lepou kaluno. Jen t'd jest sm jeh pcentu prou za menirle, de na muotjo ledi z ustavljenem na ceste.

ko je bil o polnoči tam-le gōri divji lov, ko so hudobci frčali semtertje, ko so me večše hotele zapeljati. In ti praviš, da se motim? Hi-hi-hi! Pa jezna si tudi! Strušno moraš biti jezna, kar vidi se ti, da si od same jeze jokala. Pa doslej nistem vedel, da zna gostačeva Mana biti tudi jezna. Oh, seveda, saj ženske ste vse ene vrste; vsaka majhna reč vas raztogoti. O, kakšna je moja Jera! Zato jaz pravim, da bodo enkrat hkrati vse ženske jezne in takrat bo sodni dan. Hi-hi-hi! Mana, ti pa nisi taka, čeprav praviš, da si jezna. Kaj ne, name pa le nisi jezna?» Manico je možakova gostobesednost popolno zmotila. Pozabila je na vse premišljanje, in ko je bilo teh «litani» konec, ni mogla drugače: odgovorila mu je s prav prisrčnim smehom.

«Saj pravim, ženske ste vse enake! Še poštenega odgovora ne dobi človek od nje, kadar je treba. Kadarpa jo nihče

Kr naankrt pa se spit prkaže tistu ubmizje ut tam duol. Prou prstrašu me je že neh krčajne: Živjo barabe! Mi smo barabe! Vina gnor! Pa an cvajer suo prou u left uzdegvale, jen anga su prou za nuge u left uzdignle jen krčale: Buh te živi! Živjo! mi smo barabe. «Tu je ted an kutanerski fulk» je reku an muož, k je kr ud neh bejžu, k je vidu. Jen ted jest sm se umaknu, kir se me ni tlu gledat.

ORLEK pri Sezani.

Naše gospodarstvo. Tukaj se pečamo največ z živinorejo in mleko vozimo v Trst. Naši predniki so tudi vino pridelovali, a kasneje se je to opustilo. Stare trte so pokopali, mladih niso več zasajali. Zdaj so se pa lotili nekateri mlajši gospodarji in zopet začeli kopati grape. Saditi nasmeravajo «vipavko», ki da bo rodila boljše kakovostne sokove. Če pojde posreči, bomo torej čez par let pili domačo kapljico.

Naši predniki so z žilavo vztrajnostjo trebili pusti kraški svet in postavili kot spomenike svojega truda velike griže kamenja. Teh se je lotila cestna uprava, da jih melje v gramoz in odvažna na državno cesto. To je dobro in koristno. Manj pa nam je všeč, da kamjon, ki gramoz odvažna strašno kvari našo občinsko pot. Ali bodo tudi to kaj popravili?

Glede pošte imamo še vedno isto željo: da bi poštna uprava pošljala sla vsaj dvakrat na teden v našo vas. Mi imamo tričetrt ure poti do pošte in če gremo vprašat, je-li tudi za nas kako pismo, smo še v nadlego. Večkrat pa tudi ne utegnemo iti; kmet ne more kar tako z doma. Včasih celo priporočena pisma leže predolgo, ker jih ne utegnemo dvigniti. Zato zopet prosimo odločujoča oblastva, naj ukrenejo, da bo poštni sel obiskoval tudi našo vas redno, četudi le dvakrat na teden.

Glede branja vendar nočemo zaostajati, zato si spotoma v Trstu kupujemo časopise. Bere se v vsaki hiši. Seveda, če bi imeli redne poštne zveze, bi bilo tem boljše, ker bi se lahko v večji meri naročili na potrebne liste.

Pust letos ne bo tako razposajen, kakor je bival pretekla leta. Smo se unesli... Tudi ohcetov ni kaj pridati. Če kdo sproži tako besedo, raje zasučemo pogovor na druge reči. Niso časi za ohceti.

ŠEMPAS.

Pri nas se je zgodila dokaj smešna zgodba, ki je pa imela precej nevsեne posledice. Dva mladeniča sta bila na 23. januarja poslana od mesarja v Ozeljani po vola, ki ga je bil mesar kupil. Mladeniča sta bila precej «voščiča», ko sta vola prevzela. Po poti sta ga učila, kako jahajo kazaki. Eden je pogumno sedel volu na hrbtu, drugi pa ga je peljal na konopeu. Prideta mimo gostilne in kreneta noter z volom vred tako kakor sta prihajala po cesti. Ko vstopi vol v gostilno, ga luč omami, zdivja, prevrže miže in stole, skoči na štedilnik in ubije luč; v temi nadaljuje svoje početje kakor stare sorte pretepači. Sreča, da so se domači pravočasno umaknili. Ta zgodba uči, da govedo spada v hlev.

Tajništvo in naša pošta.

A. T. Ostrožno brdo. Odgovorili smo vam v pismu.

Vidrih Franc — Loze. Z dekretom od 23. avgusta 1927 št. 61313 vam je bila priznana pokojnina L. 729 do 30. XI. 1926, L. 759 od 1. XII. 1926 dalje. Pokrajinske zakladnica v Gorici je dne 27. IX. 1927 dobila nalog, naj vam pokojnino izplača.

Čevnja Jožefa — Dobravlje. V pokojninskem uradu v Rimu ne vedo nič o

vaši prošnji iz leta 1919. Pokojnina vam je bila nakazana na podlagi druge prošnje in sicer vam prične teči pokojnina en mesec pozneje kakor ste vložili prošnjo; to je pravilno.

F. P. — Zagorje. Pravico zapreti gostilno ima tisti, ki je izdal dovoljenje, t. j. prefekt. Dacar sam nima te pravice.

Slavec Marija — Prem. Sporočiti nam morate, ali gre za vojno pokojnino, ter ime moža ali sina.

A. M. Postojna. Vaša zadeva je jasna. Zakon določa, da je davkoplačevalec prost davka na premoženje imetje kat. B, od dneva, ko zapre ali odstopi drugemu svoje podjetje; od tega dneva dalje je dolžan plačati davek tisti, ki je podjetje prevzel. Plačani davek vam vrne davčni urad sam, ako ste odstopitev podjetja pravočasno naznanili. Napravite na davčni urad prošnjo za povračilo davka.

Stolfa Marija roj. Merkuža — Volčji grad. Boste v najkrajšem času klicana na konkordat.

Trobec Jožef — Salež. Vi boste klicani na županstvo, da sklenete konkordat. Vaše prošnja se nahaja pod N. 9379 V. reg. C.

Žigon Anton — Brje. Dne 14. dec. 1927. je finančna intendantca pisala sodniji v Komnu po dekret od 23. III. 1920 št. 6580 glede parcele 136. Pobrskajte v Komnu. Vaši spisi se nahajajo pod N. 20529 V reg. C.

Šurina Jožef — Jelšane. Vašo prošnjo smo iztaknili. Finančna intendantca je pisala Tehničnemu uradu (Ufficio Tecnico) v Trstu, naj škodo končoveljavno ugotovi. Tudi županstvo v Jelšanah je bilo te dni o tem obveščeno.

Šuligoj Peter - Lokovec. Istituto Infortuni sul lavoro v Trstu bo pisal na Dunaj po dokumente glede vašega sina. Odgovor vam sporočimo na tem mestu.

Socialen duhovnik.

V St. Louis, Mo., v Severni Ameriki, živi duhovnik, ki je znan le pod imenom «Father (oče) Tim»; njegovo pravo ime je Timotej Dempsey. Rojen je bil na Irskem in ima sedaj 60 let. Že dolga leta je župnik cerkve sv. Patrika v tistem delu mesta, kjer se zbira vsa mogoča sodrga. Umori in drugi zločini so na dnevnem in nočnem redu. Lahko bi bil že zdavnaj dobil boljše župnijo, pa ni hotel. V teku 30 let svojega tamkajšnjega pastirovanja je ustanovil en hotel, kjer dobe delavci prenočišče za 15 centov in kosilo oziroma večerjo za četr dollarja.

Enak hotel je ustanovil za dekleta. Za stanovanje in hrano plačajo na teden en dolar in pol, kar je za ameriške razmere skrajno poceni. In še dva druga dobrodelna zavoda je poklical v življenje: Dnevno zavetišče za otroke onih mater, ki morajo čez dan na delo, ter dom za rekonvalescente (t. j. take, ki so po prestani bolezni oslabele). Matere plačajo po 10 centov na dan za varstvo otroka, če morejo, sicer pa samo «bohlonaj». Rekonvalescenti plačajo kolikor morejo, če sploh kaj morejo. Tudi najzagrizenjsi sovražniki duhovščine «Father Tim» radi tega spoštujejo. To priča dejstvo, da je bil že 46 krat pozvan za mirovnega sodnika med delodajavci in delavci ter med drugimi strankami. Celo bojujoče se banditske (roparske) bande so ga že prosile, naj posreduje. Če se njemu ni posrečila sprava, se nobenemu ni. Letošnji Miklavž mu je zopet prinesel malo zavirljivo ponudbo posredovanja med dvema bandama Hoganitov in Eganitov. Pred približno osmimi leti ju je že enkrat spraval, a samo za tri mesece. Nato je medsebojno sovraštvo na nož in revolver znova izruhnilo in trajalo do letos. Kako gorki sta si ti bandi med seboj, priča to, da jih je nedavno na obeh straneh 11 padlo. To niso roparji v navadnem pomenu besede, ampak drug drugemu nevoščljivi «butlegerji», tiho-tapci z opojnimi pijlačami. Kako se mu bo ta mirovna akcija sponesla, se še ne ve. Le to pravi poročilo, da so bile sovražnosti takoj ustavljene, ko je on razglasil, da bo posegel vmes. Dolgo pri teh ljudeh sprava najbrž ne bo držala.

Stare bukvice.

V Trstu je bila tiskana l. 1757. drobna knjižica, oz. zvezek, z naslovom «Andohtliva Saveza. U Terftu, per Franciscu Winkoviz 1757». V sedanji pisavi bi se pisalo tako: Andohtliva Zaveza. V Trstu, per Franciscu Matijasu Winkovic. «Andohtliva» pomeni pobožna». — Knjižica je stara torej 170 let in dokazuje, da se je v Trstu že v tistih davnih časih tiskala tudi slovenska beseda.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje Po ugodnih cenah. Tvrda Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

16 letni dečko z 10 mesečno prakso v specerijski trgovini, iz poštene hiše, bi rad dobil mesto vajenca v kaki trgovini. Ponudbe na «Mali list».

Zobozdravniški ambulatorij

Dr. G. LAURINSICH

TRST — Via delle Sette Fontane 6 — TRST

Izvršuje točno vsako delo z zlatom in kavčukom. - Slovincem z dežele poseben popust za potne stroške.

Govori se slovensko. Delo zajamčeno. Cene ljudske.

Odprto od 9-13 in od 15-19 - Ob nedeljah od 10-12.

Šimen, prav je rekel!» pritrjevala mu je vesela, videč, da se ga je zopet preveč nasrkal. Takoj pa postane navidezno resnobna in vpraša: «Šimen, si-li dosti nalovil za jutri? Petek je. Dobra kupčija bo v mestu.»

«Kaj, dobra kupčija? Kaj pa je še sedaj dobrega na svetu! Saj vidiš, da gre vse narobe. Pa ti nič ne vidiš: mladi ljudje ste vsi slepi. Z mojo kupčijo ne bo nič. Kdo se neki še posti, da bi maral za moje kráčice? Gospoda obira piščance v petek in svetek, mojih kráčic ne mara več, kmetom pa se ta jed nelepa zdi. Saj pravim, vse gre nazaj. Pa še teh živalic je vedno manj pri potoku; ne vem, ali so me neki spoznale, da so odromale drugam. Časi je njih godba tako lepo donela tje čez našo vas od mraka do dne, da jih je bilo veselje poslušati, sedaj pa je vse potihnilo. Saj pravim, vse gre nazaj. Zato pa grem jaz rajši naprej. Bog

ti daj dobro, Mana, pa nikar več ne reci, da se motim; ve ženske se motite, ve, pa še druge večkrat premotite. Pa nikar se ne jezi; jeza škoduje, pravijo. Jaz pa ne verjamem; ko bi res kaj jeza škodovala, morala bi moja Jera že davno črve pasti, in vendar še vedno travo tlači in mene ošteva, kadar nima drugega opravila... No, kravice, le dobro se pasite, Maroga, kaj me gledaš, le muli travo, da se nekoliko popraviš, saj si itak suha kakor deska...»

Tako mrmrajoč sam seboj se izgubi možiček v hosti, Mana pa se smeja za njim, kakor bi hotela sedaj vse s smehom poravnati, kar je v preteklih dneh zamudila. Žalne misli se je ne morejo več polastiti s prejšnjo silo; zadovoljna žene zvečer čredo na dom.

(Dalje.)

nič ne vpraša, pa klepetá kakor klepetec vrhu Krpakovega kozolca. Ko pametno vprašam, pa se mi zareži, kakor kovaške klešče. Sedaj vidim, da bi vam bilo treba v glavi še enega koleščka, kakor mi je pravil rajni mestni pisar — Bog mu daj dobro! — on je že vedel, saj je hodil v črno šolo in je vse vedel, kaj ljudje delajo po svetu. Saj pravim, Bog mu daj večno luč, velikokrat sva ga skupaj pila: časi na moj, časi na njegov račun. Mōja Jera pa ga kar ni mogla živega videti. Jaz pa pravim, ko bi bili vsi ljudje taki na svetu, pa bi imeli nebesa tukaj na zemlji. Ker pa niso vsi ljudje taki, kakršen je bil rajni pisar — saj pravim, Bog mu bodi usmiljen — in jih je več podobnih moji Jeri, potem je pa hudo; pisar je rekel: «živ pekcl». Kaj ne da, Mana, prav je rekel?»

In Mana se je zopet smejala iz vsega grla in pluskala z rokama: «Seveda,

Zadružna Zveza u Gorici.

Javnosti je že znano, da je bilo s prefekturnim dekretom razpuščeno vodstvo Zadružne zveze v Gorici. Ker so o ti reči pisali nekateri časniki obsežno in nekateri tudi lažnivo, bomo tudi mi našim čitateljem podali pregled dogodkov in polemike. Najprej navedemo dobesedno dekret prefekta Cassinija, datovan 14. a izročen 19. januarja.

St. 168. Gab.

Prefekt goriške pokrajine,

glede na odlok od 3. avgusta 1926 št. 595 Gab., s katerim je podprefekt ukinjenega goriškega okraja, pooblaščen od videmskega prefekta, imenoval nadzorno komisijo, ki je prejela nalog, naj vrši pazno nadzorstvo nad upravljanjem in poslovanjem goriške Zadružne zveze;

glede na poročila, ki jih je imenovana komisija predložila, iz katerih izhaja, da omenjena Zveza absolutno ne more, tudi radi pomanjkanja sredstev, nuditi svojim članicam tiste uspešne pomoči, ki bi bila za zagotovitev večjega razvoja in porasta potrebna;

upoštevaje, da bi nadaljevanje takega stanja lahko imelo težke posledice ker je z včlanjenimi organizacijami zvezan velik del gospodarskega življenja tega prebivalstva;

upoštevaje, da sedanja uprava Zveze ne vzbuja upanja, da bo mogla uporabiti nujne zadevne ukrepe v zaščito koristi celokupnosti in posameznih članic;

glede na 3. člen občinskega in deželne zakona, ki je bil potrjen s kr. odlokom od 4. februarja 1915 št. 148. in izpremenjen s kr. odlokom od 30 decembra 1923 št. 2839;

odrejuje:

1. Upravni organi Zadružne zveze v Gorici, in sicer: občni zbor, zvezno načelstvo in nadzorstveni svet so razpuščeni.

2. G. kom. dr. Likurg Petrella je imenovan za prefekturnega komisarja za izredno upravljanje omenjene Zveze z detokrogom in oblastjo, ki so ga imeli zgoraj omenjeni upravni organi, in z nalogom, da ukrene vse, kar je potrebno, da se zagotovi Zvezi in njenim članicam potreben razvoj in porast v interesu gospodarstva v tem ozemlju.

Gorica, 14. januarja 1928. leto VI.

Prefekt: Cassini.

Pisanje Vedette.

Goriški list «Vedetta dell'Isonzo» je priobčil napade proti Zadružni zvezi in njenemu načelstvu. Očitek je dvojen: 1. da je vodstvo Zveze slabo gospodarilo; 2. da je bila Zveza prikrita politična organizacija. Vedetta je pisala n. pr. tako-le: «Če ne najbolj odporna, gotovo pa najbolj sitna zapreka je bilo izkvarjeno delovanje tako zvane Zadružne zveze, najmočnejše gospodarske organizacije v deželi, ki je bila še posebnega pomena za majhno podeželsko gospodarstvo. V njej so bile združene skoro vse posojilnice dežele, veliko število mlekarških zadrug, razne produktivne in konsumne zadruge, skupno 170 zadrug in gospodarskih društev.

S svojo obširno organizacijo, ki je zajemala najmanjše in najbolj oddaljene vasi z mrežo posojilnic, bi lahko bila Zadružna zveza in bi morala biti v soglasju z vladnimi pobudami najboljšo orodje za podvig gospodarstva posebno v hribov in največja podpora za kmete, male posestnike in male obrtnike po deželi. Mesto tega je razdvajalni duh vodstva te ustanove spreminil Zadružno zvezo v prikrito politično organizacijo, ki je zasledovala protidržavne cilje».

Tako govori «Vedetta dell'Isonzo». Podobne lažnive očitke so prinesli tudi drugi listi, n. pr. «Il Piccolo».

„Goriška Straža“ odgovorja.

V svoji 8. številki v petek 27. januarja prinesla je Goriška Straža odgovor proti napadom Vedette. Med ostalim piše:

«Zadružna zveza je pod večletnim vodstvom odstavljene načelstva ustanovila

veliko število stavbinskih zadrug in pomagala s svojim zadružnim denarjem obnoviti porušeno deželo. Ali je to protidržavno delo?

Ali ni nudila Zadružna zveza s svojim dobro razvitim blagovnim oddelkom ravno kmečkemu prebivalstvu veliko podpora, ko mu je priskrbelo razno blago in stroje za najnižjo ceno? Ali ni odstavljeno načelstvo posvetilo v prvi vrsti svojo veliko skrb ravno kmečkemu prebivalstvu, ki vam je posebno na srcu, ko je poskrbelo za važno organizacijo mlekarških zadrug, za boljšo mlekarško proizvodnjo in razpečevanje mlečnih pridelkov? Saj je bil celo «Popolo di Trieste», glasilo fašistovske stranke v Trstu, toliko pravičen in resnicoljuben, da je pred dvema mesecema s polnim navdušenjem pohvalil mlekarstvo Zadružne zveze s sedežem v Trstu. Rekel je, da je njena mlekarstvo v Trstu edina moderna mlekarstvo, ki odgovarja vsem zahtevanim predpisom.

Ali ni ogromna zasluga Zadružne zveze, da je v deželi uničila oderuštvo in nudila kmečkemu prebivalstvu cenen in varen kredit? Nudila je kmečkim posestnikom kredit po najnižji obrestni meri in to kljub temu, da je bila prisiljena zaradi še nezamenjanega denarja izposojati si denar pri drugih denarnih zavodih po višji obrestni meri... itd. itd. «Vedetta dell'Isonzo», ki je z današnjim vodstvom Zadružne zveze v prijateljskem razmerju, naj zaprosi za vpogled v zvezne knjige, in potem naj sodi. Morebitna pojasnila dobi tudi pri članih vladne nadzorstvene komisije, ki so se čudili, da je Zadružna zveza v zelo kritični dobi vzdržala tako nizko obrestno mero! O drugih uspehih Z. Z. povemo svojo besedo prihodnjic.

Delo, ki ga je vršila Zadružna zveza, gotovo ni bilo proti pobudam vlade. Vse njeno delo je bilo prvovrstno gospodarsko delo in v največjo korist našega ljudstva in države».

Tako je odgovorila «Goriška Straža».

Podrobnosti.

Vedetta je očitala, da je Zadružna Zveza dajala ljudski denar za vzdrževanje «Goriške Straže». Upravništvo Gor. Straže zavrača to trditve in obeta pedestkrat toliko denarja tistemu, ki dokaže. Vrh tega obeta še 5000 lir Vedetti sami.

Brž pri izročitvi dekreta v prefekturi bil je že navzoč novi komisar Likurg Petrella, ki prevzame vso oblast odstavljene načelstva, nadzorstva in občnega zbora. Podal se je takoj v urad Zadružne zveze in vse prevzel. Ko so blagajno šteli, je bila do stotinke v redu, kar je novi komisar pohvalno priznal.

Policija je naredila preiskavo na podstrešju Zadr. zveze in v stanovanju tajnika g. Doktoriča. Našla ni nobenih sumljivih reči.

Odstavljeno načelstvo in nadzorstvo je objavilo posebno izjavo, v kateri se poslavlja od zadružnih tovarišev ter podarja, da od 19. januarja dalje ne nosi več nobene odgovornosti za poslovanje Zveze.

Komisar je nemudoma vpeljal v Zveznem poslovanju izključno italijanski jezik.

Podali smo poročilo o dogodkih suho in stvarno. Še to nam je vzelo dokaj prostora. Vendar upamo, da smo podali vse bistveno in da si zamorejo čitatelji na podlagi tega ustvariti lastno sodbo.

Nemec ne gre na sejm v Milan.

Nemška vlada je 20. januarja naredila sklep, da se ne udeleži letošnjega vzorčnega sejma v Milanu in utemeljila ta sklep s tem, da je rimska vlada milanskemu sejmju vtisnila značaj poveljevanja italijanske zmage v svetovni vojni. Na ta sklep je italijanska vlada odgovorila tako, da je odrekla svojo udeležbo na sejmju v Kolinu na Nemškem.

Tipografia Fratelli Mosetti — Trieste.

Po čem je lira?

Dne 1. februarja si dal ali dobil:

Za 100 dinarjev	33.10	L
» 100 čeških kron	55.85	»
» 100 franc. frankov	74.15	»
» 100 švivalskih fr.	362.75	»
» 100 nemških mark	447.—	»
» 100 avrst. šilingov	262.—	»
» 1 dolar	1850	»
» 1 angleški funt	91.60	»

Orglje, klavir,

kompozicijo podučuje absolvirani konservatorist, slovenski skladatelj. Naslov v uredništvu.

Prosvetna društva

ki imajo nevezane knjige ter jih izposojajo, delajo sebi veliko škodo, ker bodo knjige kmalu vničene. Kaj storiti? Treba je, da jih dajo vezati. Pošljejo naj jih na Katoliško tiskarno v Gorici Riva Piazzetta 18, kjer jih bodo vezali.

POZOR!

Velika zaloga mrtvaških oprem I. II. in III. razreda. 25% ceneje kot povsod drugod.

I. Saksida - Dornberg 3.

Zobozdravnik

dr. Sardoč D.

ordinira

v Trstu

via M. R. Imbriani 16 III

(Prej via S. Giovanni)

od 9-12 in od 3-7.

Izšel je

ŠTOKOV

VEDEŽ

za leto 1928

cena v platno vezan L. 3.60

ACQUA DELL'ALABARDA

proti izpadanju las. Vsebuje kinin in je vsled tega posebno priporočljiva proti prehladu in za ojačenje korenin. Steklenica po 6 lir — se dobiva v lekarni Castellonovich, lastnik F. Bollafio, Trst, Via Giuliani 42. — V Gorici, Via Carducci 9 pri Fiegel.

Jakob Bevc

urarna in zlatarna

TRST, Campo S. Giacomo št. 5

(Podruž. Sv. Mar. Magd. zgor. št. 1.)

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah.

KRONE plačuje više kot vsi drugi.

ZALOGA raznovrstnih ur in zlatenine.

Najviše cene plačujem za

KOŽE

kun, zlatc, lisc, dihurjev, vider, jazbec, mačk, veveric, krto, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

TRST - Via Battisti št. 10 II. nadst. vrata 16

Telefon Inter. št. 36-65.

Sprejemajo se pošiljatve po pošti.

Kje pa vi kupujete obutev?

Najboljšo čevljarnico v Trstu ima

Matija Pahor

Trst - Via Arcata 19 - Trst

LASTNA IZDELOVALNICA

Čevlji delani samo na roko

Tvrška znana po vseh podeželskih sejmih.

Velika izbora.

Prijazna postrežba — Zmerne cene.

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924. z velike premije, diplome in zlato svetinjo

Trst - via Caprin 5 pri Sv. Jakobu - Trst

Zima prikima ptičke spodi. Do Forcessina človek hiti.

Kdor zmrzovati noče v noge, hitro nabavi čevlje nove.

Cena je prava, dobro blago. Vsi Forcessinu hvalo dajo.